
Trepartssamarbeidet besøkte Nesbyen

AKTUELT I FORENINGEN

VILDE BAUGSTØ

vilde.baugsto@legeforeningen.no

Samfunnspolitisk avdeling

Godt samarbeid mellom fastlegene og annet helsepersonell var et av flere tema da trepartssamarbeidet gjestet Nesbyen legesenter.

BESØK: Trepartssamarbeidet på besøk i Nesbyen. Fra venstre: Liv Overaae, KS, Pia Braathen Schønfeld, HOD, Maren Skaset, HOD, Marte Kvittum Tangen, leder i Nfa, Cathrine Dahl, Oslo kommune, Nils Kristian Klev, leder i Allmennlegeforeningen og Ståle Sagabråten, allmennlege ved Nesbyen legekantor. Foto: Vilde Baugstø

– Å jobbe sammen på fastlegeskantor er ikke noe nytt. I realiteten utgjør kontoret vårt allerede et primærhelseteam som har fungert godt i mange år, sier Ståle Onsgård Sagabråten.

Han er spesialist i allmenntmedisin og fastlege ved Nesbyen legekantor. En tåkete tirsdag i november tar han imot representanter fra KS, Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), Oslo kommune og Legeforeningen på togstasjonen i Nesbyen.

De skal besøke den lille kommunen i Hallingdal, som kan smykke seg med tittelen Norges varmeste sted (35,6 grader i 1970) for å få innsikt i hvordan legesenteret og kommunen har organisert fastlegetjenesten, og hvordan denne organiseringen bidrar til en god oppfølging av kommunens pasienter.

Gleder seg til jobb

I motsetning til flere andre steder i landet, regner ikke november-snøen bort i Nesbyen. Kanskje er dette én av flere grunner til at kommunen har flere hytter enn innbyggere: Over 3400 hytter mot litt over 3300 innbyggere. Alpinesongen er lang, det samme er sommerens sykkelsesong. Nesbyen rangeres av mange som en av Norges beste destinasjoner for terrengsykling, og bygdas neste store prestisjeprosjekt er en 15 kilometer lang terrengsykkelsti fra Syningen og ned til Nesbyen sentrum. Det er klart det blir ulykker av slikt.

– Daglegevakten har mye å gjøre med turistene, konstaterer Ståle Onsgård Sagabråten.

Han vokste opp i Nesbyen og har bodd her hele livet sitt, bare avbrutt av studieårene i Bergen, noen år som ung lege i nabokommunen Gol, samt sykehusjeneste to halvår på Haukeland og Ullevål. Så ble han headhunted hjem – og har blitt der siden.

Til tross for en travel hverdag, forteller Sagabråten til trepartssamarbeidet at han gleder seg til å gå på jobb – hver dag.

– Det er på grunn av det gode samarbeidet på kontoret. Jeg jobber sammen med to andre spesialistkollegaer, en allmennlege i spesialisering og flere motiverte og dyktige leger i LIS1-stillinger. I tillegg har vi legestudenter fra Universitetet i Oslo på lån tre ganger i året, forteller han.

Verdifulle samarbeid

Nesbyen legesenter har inngått en såkalt 8.2-avtale med kommunen. Det vil si at fastlegene betaler en sum tilsvarende basistilskuddet til kommunen, og kommunen stiller med kontor, utstyr og hjelpepersonell. Fastlegene er selvstendig næringsdrivende. I Nesbyen har de, i tillegg til legene, ansatt tre sykepleiere i hel- eller deltidsstillinger. En er utdannet kreftsykepleier, en annen hjertesyrkepleier. Også en bioingeniør med over 30 års erfaring er ansatt ved legesenteret. Fordi kommunene er liten, kjenner også helsesekretæren som jobber ved legekantoret pasientene godt.

– Sykepleierne våre forsterker teamet og avlaster legene i mange oppgaver. Men de er på ingen måte, eller har noe ønske om å jobbe som selvstendige "minileger", understreker Sagabråten.

Nettopp denne arbeidsfordelingen mellom leger og annet helsepersonell, og at kommunen er engasjert i fastlegekantoret, gjør Nesbyen legesenter ekstra interessant å vise frem for trepartssamarbeidet.

Ståle Onsgård Sagabråten viser gjestene rundt på legesenteret. Kontoret holder til i den ene enden av et typisk helse- og sosialbygg, som det ble bygget mye av rundt i landet på 80- og 90-tallet. Over gangen sitter et knippe helsesykepleiere, og i motsatt ende er to fysioterapeuter og et NAV-kontor med sosionomer plassert. For noen år siden ble også ambulansetjenesten lokalisert i et tilbygg ved siden av.

– Dette har vist seg å være veldig verdifullt for oss. Det har åpnet for tett og godt samarbeid med ambulansetjenesten, og ved alvorlig sykdom eller ulykker, rykker vi ut sammen, forteller Sagabråten.

Han legger til:

– Når alpinistene eller syklistene kommer inn med stygge brudd, er det godt for legen på alenevakt å hente hjelp hos ambulansbasen til sårbehandling og gipsing. Sammen kan vi gjøre prosedyrer som man vanligvis kun gjør på sykehus eller store skadelegevakter i byene.

Hjemmesykepleierne viktig

Trepartssamarbeidet får også en guidet tur på bokkollektivet for demente og boligene for heldøgns omsorg, hvor beboerne er definert som hjemmeboende og dermed har beholdt fastlegen. På Nesbyen legesenter har de laget en egen visitturnus der en av legene ukentlig besøker disse kollektivene.

Ståle Sagabråten trekker spesielt frem hjemmesykepleierne når han beskriver hvorfor helse-apparatet i kommunen fungerer så godt som det gjør.

– Dersom jeg har en pasient som trenger ekstra oppfølging under en infeksjon, hjelp til blodsuktermålinger, eller hvor tarmen har gått aldeles tett og et oljeklyster må settes, er det bare å løfte av røret og ringe sykepleieren Reidun. Gjennom en mannsalder har hun skaffet seg inngående kunnskap om bygdas innbyggere. Reidun svarer alltid «ja» eller «det skal vi ordne». På kveld, natt og i helg blir telefonen besvart av like positive medarbeidere, forteller Sagabråten.

Han påpeker at Reidun personifiserer det han er aller mest stolt av i kommunen: At syke og hjelpetremende føler seg trygge og ivaretatt samtidig som de kan være i nærheten av sine kjære – uavhengig av om de er bosatt i bygda eller bare på besøk på ei hytte og har behov for helsehjelp.

Merker fastlegekrisen

Under besøket i Nesbyen fikk også partene i trepartssamarbeidet høre hva ordfører i kommunen, Tore Haraldset, mente måtte til for å sikre stabile legetjenester.

I Nesbyen kommune har de hatt stabil legedekning i mange år. Men også i denne kommunen har de begynt å merke presset på fastlegeordningen. I snitt jobber fastleger nesten 60 timer i uka, og flere rapporter har pekt på en økning av nye og allerede etablerte oppgaver som avgjørende for det store presset. Dette fører til at kommuner sliter med å rekruttere. Også i Nesbyen har de rekrutteringsutfordringer til fastlegestillinger.

Ståle Onsgård Sagabråten forteller at til tross for at fastlegetjenestene og samarbeidet med kommunen fungerer godt, så er også systemet i Nesbyen skjørt. Han gjentar at han likevel gleder seg til å gå på jobb hver dag.

– Gjennom samarbeid og gode løsninger klarer vi å yte god helsehjelp til de som har behov for det, avslutter Sagabråten.

Publisert: 13. januar 2020. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.